

**ZASADY PREWENCJI I POSTĘPOWANIA W PRACY
DUSZPASTERSKIEJ Z OSOBAMI MAŁOLETNIMI
W ZGROMADZENIU KSIĘŻY MISJONARZY**

KRAKÓW 2019

WPROWADZENIE

1. Celem niniejszego dokumentu jest pomoc wszystkim osobom zaangażowanym w dzieła edukacyjno-wychowawcze i formacyjne Zgromadzenia Księży Misjonarzy, w autorefleksji nad właściwymi sposobami zachowań w dziedzinie ochrony i bezpieczeństwa powierzonych im wychowanków oraz przekazanie wskazówek, przykładów dobrych praktyk, procedur oraz konsekwencji prawnych zaniedbań lub naruszeń zapisów prawa dotyczących ochrony dzieci i młodzieży.
2. *Zasady prewencji i postępowania w pracy duszpasterskiej z osobami małoletnimi w Zgromadzeniu Księży Misjonarzy*, zwane dalej *Zasadami*, zbierają w jeden dokument zasady i praktyki opisane w innych dokumentach z uwzględnieniem wskazań zawartych w dokumencie *Wytoczne*, przyjętym na mocy uchwały nr 13/366/2014 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 8 października 2014 r., znowelizowanym na mocy uchwały nr 5/376/2017 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 6 czerwca 2017 r.
3. *Zasady* są przeznaczone do stosowania w dziełach Zgromadzenia Księży Misjonarzy przez wszystkich jej członków przyjętych do Zgromadzenia oraz kandydatów zgodnie z podstawą prawną art. 53. -§1 Konstytucji Zgromadzenia Misji, jak również mają zastosowanie wobec wszystkich osób zatrudnionych na różnych stanowiskach i podejmujących różne zakresy odpowiedzialności w dziełach Zgromadzenia w czasie wykonywania swoich obowiązków i zadań.
4. Ochrona dzieci i młodzieży, o której mowa w *Zasadach*, opiera się zarówno na art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym: „przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela”, jak i na ustawodawstwie Kościoła Katolickiego. Ochrona obejmuje osoby do ukończenia 18 roku życia, nawet jeśli prawo państwowe wyznaczałoby w jakiejś kwestii granice niższą.

I. NORMY OGÓLNE

5. Dobro osoby, zwłaszcza małoletniej, jest przedmiotem szczególnej troski Kościoła.
6. Wyrazem tej troski są poniższe *Zasady prewencji i postępowania w pracy duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą w Zgromadzeniu Księżych Misjonarzy*, przeznaczone do stosowania we wszystkich parafiach, wspólnotach, dzielach i instytucjach w Prowincji Polskiej.
7. Nietykalność cielesna osób małoletnich jest nienaruszalna. Niedopuszczalne jest stosowanie kar cielesnych.
8. Szczególnym naruszeniem zasady ochrony dobra osób małoletnich są wszelkie formy ich wykorzystywania, zwłaszcza seksualnego.
9. Kościół chroni przed wykorzystywaniem także osoby pełnoletnie z różnymi formami niepełnosprawności, zwłaszcza intelektualnej.
10. Niedopuszczalne jest, w szczególności ze strony osób duchownych, tolerowanie jakichkolwiek zachowań noszących znamiona wykorzystywania osób małoletnich, a zwłaszcza wykorzystywania seksualnego.
11. Posiadanie wiedzy o faktycznych lub prawdopodobnych przypadkach wykorzystania seksualnego zawsze wymaga podjęcia odpowiednich działań, zgodnych z prawem kościelnym i polskim.

II. NORMY SZCZEGÓŁOWE

12. Osoby małoletnie nie powinny przebywać w mieszkaniach członków Zgromadzenia Księżych Misjonarzy, zwłaszcza w pojedynkę. Jeżeli ich dobro wymaga indywidualnego spotkania, nie może odbywać się w warunkach odizolowanych, a osoba przeprowadzająca takie spotkanie powinna zatroszczyć się o jego transparentność. Indywidualnych spotkań z osobami małoletnimi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Zarówno ich pora, jak i liczba powinny uwzględnić dobro osób małoletnich.

13. Zachęca się, by w spotkaniach organizowanych dla małoletnich (spotkania LSO, scholii, dziecięcych grup modlitewnych itp.) uczestniczyli także przedstawiciele rodziców lub inne osoby dorosłe.
14. Zabrania się indywidualnych wyjazdów z osobą małoletnią.
15. Zabrania się przewożenia osób małoletnich poniżej 15. roku życia bez opiekuna, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu dziecka.
16. Należy zwrócić uwagę na przypadki werbalnego naruszania godności osób małoletnich, której wyrazem jest erotyzacja i brutalizacja języka.
17. Zabrania się częstowania osoby małoletniej alkoholem, papierosami, narkotykami i innymi środkami odurzającymi.
18. W kontaktach z małoletnimi niedopuszczalne jest pozostawanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez członków Zgromadzenia Księży Misjonarzy, personel sprawujący opiekę nad wychowankami oraz przez inne osoby.
19. Niedozwolone są wszelkie zachowania, które stanowią przekraczanie granic intymności osób małoletnich. Zasada ta powinna obowiązywać szczególnie w takich miejscach jak przebieralnie, pływalnie, toalety itp. Zabronione jest zwłaszcza nagrywanie lub wykonywanie zdjęć we wskazanych miejscach.
20. W przypadku organizowania wyjazdów z udziałem osób, które nie ukończyły 18. roku życia, należy stosować zasady organizacji wypoczynku oraz innych wyjazdów określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 roku (Dz. U. z dnia 5 kwietnia 2016 roku, poz. 452).
21. Wszelkiego rodzaju wycieczki powinny być starannie planowane i w sposób formalny dokumentowane, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii dotyczących rodzaju transportu, zakwaterowania, planu dnia oraz bezpieczeństwa. Należy także zadbać o stosowne ubezpieczenia, zgodnie z wymogami prawa polskiego albo krajów, na którym terytorium będą w czasie wyjazdu przebywać wychowankowie oraz ich opiekunowie.
22. Duchowny organizujący wyjazd, o którym mowa w pkt 20., zobowiązany jest do weryfikacji osób pełniących funkcję opiekuna w rejestrze

prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym (Dz. U. z dnia 16 czerwca 2016, poz. 862); winien także uzyskać od opiekuna zaświadczenie o niekaralności zgodnie z aktualnym stanem Krajowego Rejestru Karnego.

23. Instytucje kościelne, które zapewniają osobom małoletnim dostęp do Internetu, są zobowiązane podejmować wszelkie działania zabezpieczające przed dostępem do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju (treści erotyczne, pornograficzne, zawierające przemoc itp.). Należy zapewnić, by na wszystkich komputerach znajdujących się na terenie placówki z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe, oprogramowanie monitorujące korzystanie z Internetu, oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których wychowankowie korzystają z Internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci.

24. Normy wchodzi w życie z dniem 1 października 2019 roku.

ANEKS

PROCEDURA INTERWENCJI WOBEC UZYSKANIA INFORMACJI O PRAWDOPODOBIENSTWIE SKRZYWDZENIA OSOBY MAŁOLETNIEJ

1. Obowiązek zgłoszenia do organów ścigania spoczywa na każdym, kto posiadał wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego, o których mowa w art. 197§ 3 i 4 kk (zwałcenie lub wymuszenie do poddania się innej czynności seksualnej), art. 198 kk (seksualne wykorzystanie bezradności lub niepoczytalności innej osoby) oraz art. 200 kk (obcowanie płciowe z osobą małoletnią lub doprowadzenie jej do poddania się czynnościom seksualnym). Jeżeli domniemanym sprawcą takiego czynu jest osoba duchowna, zgłoszenie do właściwych organów państwa musi dokonać się w trybie opisanym w Wytycznych Konferencji Episkopatu Polski dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia.
2. Niezależnie od tego, czy fakt skrzywdzenia ujawnia sam skrzywdzony; osoba trzecia, która wie od skrzywdzonego, że w stosunku do niego używa się przemocy fizycznej i psychicznej; konkretna osoba, która zdradza symptomy doznania krzywdy, ale nie chce lub ze względu na swoje ograniczenia nie jest w stanie o tej krzywdzie powiedzieć czy też wiedza o skrzywdzeniu pochodzi z przekazu medialnego, osoba kompetentna ma obowiązek podjąć stosowne działania przewidziane prawem.
3. W zależności od miejsca i okoliczności należy się zwracać w tych sprawach do następujących osób:
 - a) Proboszcz lub Superior domu,
 - b) Dyrektor lub Przełożony,
 - c) Kierownik wycieczki.
4. Osoby wymienione w pkt. 3. powinny zgłosić sprawę swojemu Wyższemu Przełożonemu (Wizytatorowi).

5. Zgłoszenie powinno mieć formę pisemną, zawierać dane personalne zgłaszającego, domniemanej ofiary i domniemanego sprawcy oraz okoliczności zdarzenia.
6. Wizytator powołuje komisję, która przeprowadza wstępne dochodzenie kanoniczne oraz podejmuje współpracę z organami ścigania.
7. Jeżeli krzywda zostanie ujawniona w trakcie sakramentu pokuty, należy usilnie zachęcać penitenta do zgłoszenia tego przypadku jednej z osób wymienionych w pkt. 3.
8. Przyjmującemu zgłoszenie nie wolno ujawniać zawartych w nim informacji osobom postronnym.
9. Należy poinformować zgłaszającego, że uzyskane od niego informacje będą podstawą czynności procesowych.
10. Przyjmujący zgłoszenie ma obowiązek poinformować zgłaszającego o przebiegu procedury kościelnej, a także o możliwości zgłoszenia sprawy organom ścigania.